

Egenföretagande i Sverige

– en regional analys

Egenföretagande i Sverige – en regional analys

Unionen var tidigt ute med att organisera egenföretagare. Det är en stor och växande grupp på arbetsmarknaden vars trygghet inte motsvarar den som erbjuds anställda.

Egenföretagare är den som äger och driver antingen en enskild firma eller ett aktiebolag och saknar anställda. Att en kommun eller ett län har många egenföretagare har inget egenvärde i sig. Egenföretagandet kan vara ett tecken på entreprenörskap och välstånd lika mycket som det kan baseras på nödvändighet i brist på bättre alternativ och innebära dåliga arbetsvillkor. Unionen uppmuntrar inte till den sortens företagande, däremot uppmuntras alla företagare att gå med i facket.

Mellan åren 2011 och 2015 ökade antalet egenföretagare i Sverige med drygt 10 000. De är viktiga för tillväxten, innovationerna och konkurrensen, men också för att landsbygden ska kunna leva. I takt med den fortsatt snabba digitaliseringen och den snabba utvecklingen av plattformsekonomin talar mycket för att egenföretagarnas betydelse i framtiden blir ännu större än idag.

I förhållande till sin vikt märks dock egenföretagarna lite i den allmänna debatten, och deras betydelse för ekonomin syns sällan. En allvarlig effekt av detta är att regelverken i många fall inte alls är anpassade till egenföretagarnas situation, utan fortfarande bygger på långvariga anställningar i stora organisationer. Detta visar sig inte minst genom de stora brister som finns i trygghetssystemen för de riktigt små företagarna.

Unionen arbetar för framgångsrika medarbetare i framgångsrika företag, där egenföretagarna har sin givna plats. Den framgångsrika svenska modellen med kombinationen av omställning, företagande och trygghet behöver därför i större utsträckning än idag inkludera även egenföretagarna.

Rapporten har skrivits av Magnus Gerentz, Alen Musaeffendic och Jon Tillegård, på Unionens enhet för avtal och politik.

Metod

Undersökningen har gjorts med hjälp av statistik från SCB:s registerbaserade arbetsmarknadsstatistik (RAMS) med data från 2015. Statistiken uppdaterades senast i mars 2017. I SCB:s data har den regionala uppdelningen av egenföretagare undersökts närmare. Lister över kommuner och län med störst respektive minst andel egenföretagare har upprättats och resultatet i dessa analyserats, bland annat utifrån näringslivsstruktur. Vidare har rapporten tittat på andra undersökningar om företagandet regionalt, bland annat i form av Tillväxtverkets och Svenskt Näringslivs arbete med ”Genuint sårbara kommuner” och Svenskt Näringslivs ranking av kommunernas näringslivsklimat.

Branschsammanställning egenföretagare

Branschen jordbruk, skogsbruk och fiske är med bred marginal den bransch i näringslivet på nationell nivå med störst andel egenföretagare. 69 procent av alla som förvärvsarbetar i den branschen är egenföretagare, vilket kan jämföras med de 10 procent som är motsvarande andel för näringslivet som helhet. De övriga branscherna med relativt sett stor andel egenföretagare – om än på betydligt lägre nivåer än jordbruk, skogsbruk och fiske – är personliga och kulturella tjänster (23 procent), byggindustri (19 procent) och företagstjänster (16 procent). I botten av listan återfinns branscher som antingen har starka kopplingar till offentlig sektor och/eller som är kapitalintensiva. Inte minst för den regionala analysen är det värt att notera att branschen tillverknings- och utvinningsindustri med sina fem procent egenföretagare tillhör de egenföretagarfattiga branscherna.

Tabell 1 Andel egenföretagare av totalt förvärvsarbetande i branschen, procent

Bransch	Procent
Jordbruk, skogsbruk och fiske	69
Personliga och kulturella tjänster m.m.	23
Byggindustri	19
Företagstjänster	16
Information och kommunikation	13
Fastighetsverksamhet	12
Hotell och restauranger	12
Handel	10
Transport och magasinering	8
Tillverknings- och utvinningsindustri	5
Finans- och försäkringsverksamhet	2
Vård och omsorg: sociala tjänster	2
Utbildningsväsendet	2
Företag inom energi och miljö	1
Civila myndigheter och försvaret	0
Okänt	44
Totalt	10

Källa: SCB

Jordbruk, skogsbruk och fiske har en något speciell sammansättning. Det kan finnas motiv att exkludera den branschen vid en undersökning av egenföretagandet i regionerna, eftersom de har en viss särart. Ett problem med branschen är att de i större utsträckning än andra utgår från förutbestämda naturresurser som tillgång till skog, brukbar mark och fiskevatten. Därför är inkluderande av jordbruk, skogsbruk och fiske något trubbigt om syftet är att kartlägga och analysera förekomsten av och strukturer för entreprenörskap. Samtidigt skulle det vara svårt att exkludera dessa branscher, inte minst eftersom det skulle ge en skev bild av regionala uppdelningar. Att inte räkna med skogsnäringen i analysen skulle vara samma sak som att exkludera stora delar av näringslivet i landets norra regioner.

Egenföretagandet i kommunerna

I tabell 2 listas de tio kommuner som placerar sig i toppen respektive i botten av Sveriges 290 kommuner gällande egenföretagande. Det som mäts är andelen av de förvärvsarbetande i kommunen som är egenföretagare.

Tabell 2 De tio kommunerna med störst respektive minst andel egenföretagare

Toppkommuner	Procent	Bottenkommuner	Procent
Borgholm (Kalmar län)	24	Oxelösund (Södermanlands län)	5
Berg (Jämtlands län)	23	Umeå (Västerbottens län)	6
Båstad (Skåne län)	20	Karlskoga (Örebro län)	7
Simrishamn (Skåne län)	20	Fagersta (Västmanlands län)	7
Tanum (Västra Götalands län)	20	Trollhättan (Västra Götalands län)	7
Årjäng (Värmlands län)	19	Hammarö (Värmlands län)	7
Ydre (Östergötlands län)	19	Jönköping (Jönköpings län)	7
Valdemarsvik (Östergötlands län)	19	Kumla (Örebro län)	7
Bjurholm (Västerbottens län)	18	Borlänge (Dalarnas län)	7
Åre (Jämtlands län)	18	Linköping (Östergötlands län)	7

Källa: SCB

Tabellen visar att det är en mycket stor spridning i andelen egenföretagande mellan kommunerna. I Borgholm – Sveriges egenföretagartätaste kommun – är knappt var fjärde förvärvsarbetande i kommunen egenföretagare. I andra änden av listan återfinns Oxelösund, där ungefär var tjugonde förvärvsarbetande är egenföretagare. En iakttagelse är att ingen av de tio kommuner som återfinns i topp är en storstads- eller en storstadsnära kommun. Istället är det lands-/glesbygds- och/eller turisttunga kommuner med relativt få kommuninvånare som dominerar i toppen. En särskild granskning av de stora kommunerna bekräftar den bilden. När landets tio största kommuner sett till antalet förvärvsarbetande läggs ihop (de samlar tillsammans 30 procent av landets förvärvsarbetande) utgörs knappt nio procent av de förvärvsarbetande i dessa kommuner av egenföretagare. För landet som helhet utgörs i genomsnitt 10 procent av alla förvärvsarbetande av egenföretagare, i mediankommunen är andelen 11,5 procent.

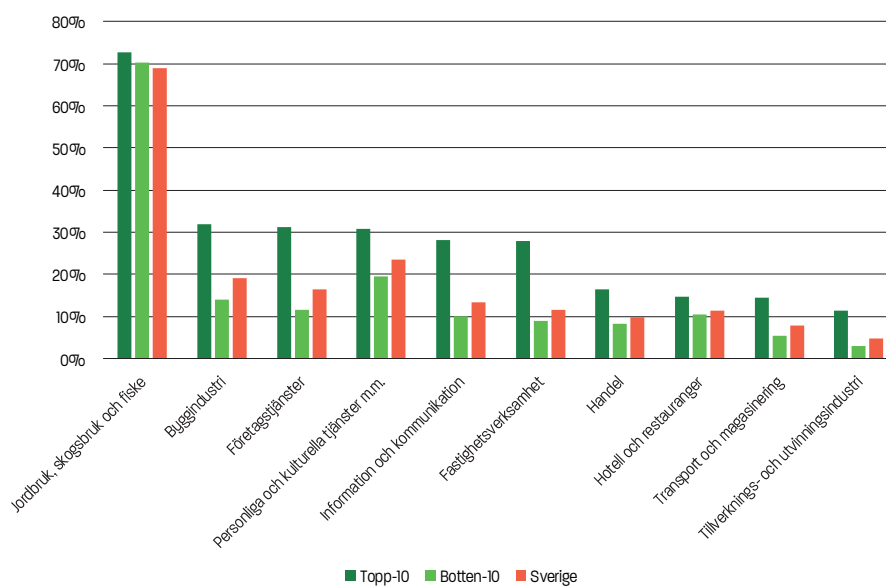
Ytterligare en iakttagelse gällande den redovisade statistiken är att den tyder på att närvaron av stora dominerande arbetsgivare/-platser i en kommun har en negativ samvariation med andelen egenföretagande i kommunen. I stort sett var och en av de aktuella bottenkommunerna är starkt förknippade med en eller ett par arbetsgivare av stor eller mycket stor betydelse för kommunens näringsliv och arbetsmarknad. Oftast handlar det om industriföretag (exempelvis SSAB i Oxelösund och Borlänge, Atlas Copco och Seco Tools i Fagersta), men även universitet och stora sjukhus verkar kunna ha samma effekt (Umeå, Linköping och Jönköping).

För att komma vidare i analysen om hur topp- respektive bottenkommunerna strukturellt skiljer sig från varandra – förutom gällande det som redan konstaterats: olika stor andel egenföretagare i näringslivet – läggs de samman i varsin grupp, alltså en topp- och en bottengrupp, vilka därefter jämförs. En granskning av branschsammanställningen av topp- och bottenkommunernas näringslivsstruktur ger vid handen att de i det avseendet skiljer sig från varandra på flera punkter. Följande branscher väger markant tyngre i toppkommunernas näringsliv: jordbruk, skogsbruk och fiske, byggindustrin samt hotell och restauranger. Följande branscher väger istället markant tyngre i bottenkommunernas näringsliv: utbildningsväsendet, företagstjänster och tillverknings- och utvinningsindustrin.¹

Ytterligare ett sätt att analysera och jämföra topp- och bottenkommunerna är att studera hur inslaget av egenföretagare inom varje bransch ser ut och hur det skiljer sig mellan de två grupperna.

¹ Appendix 5.

Diagram 1 Andel egenföretagare inom respektive bransch (endast ett urval av branscherna redovisas)

Källa: SCB

Analysen visar att inslaget av egenföretagande är markant högre i toppkommunerna än i bottenkommunerna i följande branscher: byggindustrin, företagstjänster, information och kommunikation samt fastighetsverksamhet. Faktum är att andelen egenföretagare är större för toppkommunerna än för bottenkommunerna i samtliga branscher (detta gäller även för toppkommunern relativt Sverigegenomsnittet).² Detta indikerar att skillnaden mellan topp- och bottenkommunerna gällande egenföretagarnas tyngd bland de förvärvsarbetande inte bara handlar om vilka branscher (så som de här definieras i statistiken) som av olika skäl relativt sett har mest gynnsamma förutsättningar att verka i en kommun,³ utan även om något mer.

² Appendix 6.

³ Gällande detta är ju branschen jordbruk, skogsbruk och fiske paradexemplet på hur näringslivets struktur i en kommun åtminstone i viss utsträckning har av naturen/geografin givna förutsättningar att utgå från. Men det kan även handla om andra branscher där långa traditioner och stora genomförda investeringar skapat särskilt goda förutsättningar för en näring, förutsättningar som kan vara tidskrävande/mycket kostsamma att efterlikna för en kommun med ett annat utgångsläge.

Det kan vara effekter av skillnader mellan kommuner som gömmer sig *inom* statistikens relativt grova branschindelningar. Det är exempelvis stor skillnad i kapitalkrav och potentiella skalfördelar på att projektera och verkställa storskaliga bostads- eller infrastrukturprojekt kontra småskaliga bostads- och fritidshusrenoveringar. Tyngdpunkten mellan dessa typer av byggverksamheter kan skilja stort mellan olika kommuner utan att det framgår i statistiken, eftersom allt ryms inom den här definierade branschen byggindustrin. Rimligen finns det dock något mer än denna aningens trubbiga gränsdragning mellan branscher som förklarar att toppkommunerna genomgående har en högre andel egenföretagare, oavsett vilken bransch som studeras. Kanske är det här som lokala traditioner ("entreprenörskap" och "småföretagaranda") lyser igenom, kanske i kombination med lokala regler och en kommunal byråkrati som sammantaget gynnar egenföretagandet.

Sammantaget resulterar kommunanalysen i ett knippe fynd som ger fördjupad förståelse för vad skillnaderna mellan topp- och bottenkommunerna består i. Toppkommunernas höga andel egenföretagare hänger på två sätt samman med branscherna jordbruk, skogsbruk och fiske samt byggindustrin. Dels väger dessa generellt sett egenföretagartunga branscher tyngre i toppkommunernas lokala näringsliv än vad som är fallet i landet i genomsnitt, dels är inslaget av egenföretagande i dessa två branscher ännu högre i dessa kommuner än i övriga landet. Till denna huvudsakliga förklaring kan läggas att även handeln och tillverknings- och utvinningsindustrin ger ett märkbart högre bidrag till egenföretagandet i toppkommunerna jämfört med vad som i genomsnitt i landet är fallet för dessa branscher.

De branscher där bottenkommunerna tappar mest jämfört med genomsnittet för landet gällande bidraget till egenföretagandet är företagstjänster – samt byggindustrin och jordbruk, skogsbruk och fiske.

Länen med störst respektive minst andel egenföretagare

I tabellen över länen med högst andel egenföretagare återfinns Gotland och Jämtland vilkas näringsliv båda präglas av en stor besöksnäring och säsongsmässig påverkan.⁴ En stor andel av byggverksamheten i de båda länen utgörs av egenföretagande (Gotland 27 procent, Jämtland 25 procent), och kan härledas till den stora säsongsmässiga besöksnäringen i de båda länen.⁵ Gotlands sommarturism och Jämtlands vinterturism lockar många besökare och håller egenföretagare inom byggsektorn aktiva. En av anledningarna bakom att många inom byggsektorn är egenföretagare beror sannolikt på ett stort underhållsbehov, inte minst i semesterhusen som står tomma under stora delar av året.

⁴ Appendix 1.

⁵ Appendix 2.

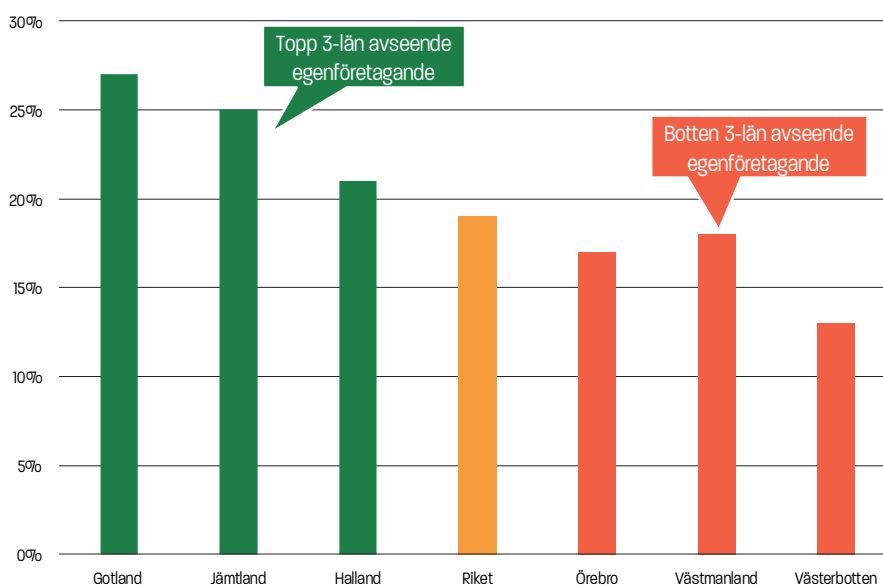
Tabell 3 Andel egenföretagare av förvärvsarbetande, länsvis, topp- respektive bottenlista

Topplän	Procent	Bottenlän	Procent
Gotland	16,1	Örebro	8,5
Jämtland	13,7	Västmanland	8,5
Halland	11,5	Västerbotten	8,8

Källa: SCB

En annan förklaring till att Gotland och Jämtland hamnar högt upp på listan är det låga antalet förvärvsarbetande inom stora industrier i förhållande till antalet invånare. På det sättet följer analysen på länsnivå liknande mönster som den som gjordes på kommunnivå. I län med lägre andel förvärvsarbetande på stora arbetsplatser tenderar andelen egenföretag att vara klart högre. Det blir extra tydligt eftersom Gotland och Jämtland är de två länen i landet, efter Stockholm, som har lägst andel förvärvsarbetande inom industrin.⁶

Diagram 2 Andel egenföretagare inom byggindustrin länsvis

Källa: SCB

De län som ligger längst ned på listan över andel egenföretagare är Örebro, Västmanland och Västerbotten. De stora skillnaderna jämfört med topplänen rör främst omfattningen av egenföretagandet inom byggsektorn, som är förhållandevis litet i jämförelse med riksnittet. De förvärvsarbetande inom byggindustrin tenderar alltså inte minst i Västerbotten, men även i Örebro och Västmanland, att i mindre utsträckning driva egna företag.⁷

⁶ Appendix 4.

⁷ Appendix 2.

Efter Jönköping har Västmanland högst andel förvärvsarbetande inom industrin.⁸ Det är värt att nämna att om jordbruk, skogsbruk och fiske skulle ha exkluderats skulle Jönköpings län ha varit med på listan över de tre länen med lägst andel egenföretagare bland förvärvsarbetande, vilket förstärker bilden av de stora arbetsplatsernas – som är relativt sett vanliga inom industrin – negativa samvariation med förekomsten av egenföretagare.

Anledningen till att Västerbotten inte hamnar längst ned på listan är att länet har en förhållandevis stor skogsnäring, vilket som konstaterats generellt är en bransch med stort inslag av egenföretagande. Det skiljer sig betydligt från Örebro och Västmanland, som båda har en betydligt mindre andel inom jordbruk, skogsbruk och fiske. Om jordbruk, skogsbruk och fiske exkluderas hamnar Västerbotten och Norrbotten längst ned på listan, främst på grund av byggsektorn är relativt sett liten i dessa län.

Sammantaget visar länsanalysen stora likheter med analysen av topp- respektive bottenkommunerna. Län med en hög andel egenföretagare har en struktur där två branscher sticker ut avsevärt: byggindustrin och jordbruk, skogsbruk och fiske. Den höga andelen egenföretagare inom byggbranschen går i flera av fallen att hänvisa till en säsongsmässig besöksnäring. Vidare är en hög andel egenföretagare direkt kopplad till avsaknaden av stora arbetsplatser, främst inom tillverknings- och utvinningsindustrin. För länen på andra sidan av spektrumet rör det sig ofta om liknande orsaker: en låg andel egenföretag inom byggindustrin och/eller litet antal egenföretag inom jordbruk, skogsbruk och fiske.

Sårbara kommuner och län

Tillväxtverket har tillsammans med Svenskt Näringsliv listat Sveriges mest sårbara kommuner och län.⁹ För att beräkna genuin sårbarhet vägs följande variabler samman: beroendet av enskilda företag, utpendling, andel av befolkningen i arbete, lokalt företagsklimat samt företagandets omfattning (företagande och nyföretagande). Resultat visar att flest sårbara kommuner finns i Västra Götaland, Värmlands, Norrbottens, Västerbottens, Örebro och Västmanlands län. Samtliga län på Unionens bottenlista över län med minsta andelen egenföretagare finns representerade på denna lista.

⁸ Appendix 4.

⁹ Tillväxtverket och Svenskt Näringsliv (2011).

En hög andel företagare kan göra kommunen mer motståndskraftig mot en kris eftersom företagare som bor och är verksamma i kommunen inte lika lätt lägger ner eller flyttar sin verksamhet som ett företag med ett säte i en annan kommun eller ett annat land.¹⁰ Glesa delar av landet är extra sårbara. På grund av otillräckligt befolkningsunderlag för infrastrukturinvesteringar och allmänna persontransporter minskar möjligheterna till utpendling, med följden att den tillgängliga arbetsmarknaden krymper.

Kommuner med bäst företagsklimat vs kommuner med flest egenföretagare

Svenskt Näringsliv gör en årlig rankinglista över det lokala företagsklimatet i Sveriges 290 kommuner. Indikatorer som används hämtas bl.a. från SCB och UC (tidigare Upplysningscentralen). Det gäller bl.a. marknadsförsörjning (hur stor del av hushållens inkomster som kommer från frivilliga marknadsaktiviteter, i huvudsak löneinkomster från privata företag), kommunalskatt, entreprenader (andel av kommunens totala verksamhet som är utlagd på entreprenad i privat drift), andel i arbete, företagande och nyföretagsamhet.¹¹

Indikatorn ”Nyföretagande 2010” som också används i det arbetet handlar bland annat om förnyelse av näringslivet i kommunen. I detta fall är definitionen utvidgad till att inte bara gälla företagare utan även andra personer som på hel eller deltid håller på att utveckla företag. I detta begrepp räknas även olika förstadier till egenföretagande in. Det gäller exempelvis förberedelser tiden innan företaget startas. Under denna tid räknas fortfarande personen som anställd trots att åtskillig tid och ansträngning går åt till att utveckla ett företag. En hög andel företagsamma innebär sannolikt att fler företag kommer att flöda in i stocken av befintliga företag.

I en annan del av Svenskt Näringslivs undersökning av det lokala företagsklimatet får företagare i kommunen betygsätta hur de upplever situationen för det egna företaget ur skilda aspekter.

När det gäller företagande finns flest kommuner med låg ranking i mellersta och södra Sverige. På länsnivå är de vanligast i Skåne, Västra Götaland, Värmlands län och Örebro län.

¹⁰ Nutek (2002).

¹¹ Svenskt Näringsliv (2016).

Det är också intressant att koppla samman låg ranking för lokalt företagsklimat med låg ranking för företagande. Genom att länka samman indikatorn ”den samlade bedömningen av det lokala företagsklimatet” med själva företagandet visas hur de samspelar. I detta fall visar resultaten att flest kommuner med låg ranking för båda indikatorerna finns i Västra Götaland och Västmanlands län. En koncentration framträder särskilt i Bergslagen. I flera mellan- och sydsvenska län finns också enstaka kommuner.

Nödvändighetsbaserat vs. behovsbaserat

Det finns inget egenvärde i att vara egenföretagare, det krävs att man är det under rätt förutsättningar. En del förvärvsarbetare startar företag på grund av att de inte hittar något annat arbete. En enkätundersökning av Ipsos 2013 om medlemmarna i Unionen Egenföretagare visade att 12 procent av medlemmarna (enmansföretag utan anställd) startade företag för att de inte hittade något jobb. Det i sig behöver inte innebära att företaget inte kommer att kunna bringa inkomst till företagaren, men förutsättningarna är betydligt sämre än för en egenföretagare som startar företag för att den ser ett behov som behöver fyllas.

I kommuner där en stor andel av befolkningen har arbetat på ett företag vars verksamhet sedan har flyttats eller blivit nedlagt, torde också andelen nödvändighetsbaserade företag vara högt. Detta är ett exempel på varför en hög andel egenföretag i förhållande till förvärvsarbete i sig inte behöver vara ett positivt tecken för en kommun. Det gör det viktigt att även undersöka det allmänna företagsklimatet i kommunerna.

Unionen vill

För att egenföretagare ska ha bästa möjliga förutsättningar och villkor att verka förslår Unionen följande:

Fler företagare i facket

Ett sätt för egenföretagare att förbättra sina villkor är att bli medlem i en fackförening. Unionen Egenföretagare är ett skräddarsytt medlemskap för egenföretagare där bland annat inkomstförsäkring och affärsjuridisk rådgivning ingår. Den osäkerhet som många egenföretagare tar för given kan, om inte elimineras, i all fall minimeras med hjälp av tjänster som Unionen erbjuder.

Bättre trygghetssystem

Trygghetssystemen på arbetsmarknaden har inte hängt med i utvecklingen och är fortfarande i huvudsak uppbyggda kring tillsvidareanställningar. Detta visar sig på många sätt för egenföretagare och kombinatörer.

Det måste bli enklare att vara föräldraledig som egenföretagare. Det är fullt möjligt idag men däremot många gånger svårt och komplicerat, då regelverket kan vara svåröverblickbart för individen. Försäkringskassan kan bli bättre på att ge tydliga besked till egenföretagare och kombinatörer som vill göra rätt för sig. Försäkringskassan måste bli bättre på att vägleda i och handlägga ärenden för kombinatörer och egenföretagare, samt informera om de möjligheter som regelverket faktiskt ger. Det kan förslagsvis ske genom en särskild egenföretagarlinje och specialiserade handläggare.

Det pågår en stor statlig utredning om föräldraförsäkringen just nu och en del i detta är bland annat att se över egenföretagares och kombinatörers möjligheter att utnyttja försäkringen. Utredningen ska slutrapporteras i november 2017. Unionen har bland annat i remissvar till den parlamentariska socialförsäkringsutredningen tillstyrkt att verka för att på sikt införa historisk SGI¹²-beräkning, och en ersättningsgrundande inkomst som ska ersätta SGI. Unionen har även tillstyrkt förslag om skyldighet för arbetsgivare att lämna månadsvisa uppgifter på individnivå till Skatteverket, vilket skulle underlätta beräkning av SGI samt förutsebarheten för individen. Socialförsäkringssystemet borde även vara bättre anpassat vid sjukdom, inte minst för egenföretagare som driver aktiebolag.

¹² Sjukpenninggrundande inkomst.

Som reglerna är utformade har kombinatorer inte möjlighet att räkna med inkomst från tidsbegränsade anställningar som är kortare än sex månader. Kombinatorer som vid sidan av sitt företag har tidsbegränsade anställningar har därför ett sämre skydd vid sjukdom och föräldradighet. Samma gäller för arbetslöshetsersättningen, som normalt inte ges till delårsarbetslösa, och därmed passar ovanligt dåligt för de kommuner och län med många delårsarbeten.

Bättre kommunal service

Det kan handla om att införa tidsgarantier för handläggningen av kommunala tillståndsärenden och att inrätta så kallade företagslotsar som kan fungera som kontaktpunkt till kommunen. Här kommer politikerns och tjänstemäns attityder till och kunskap om företagande in – ju mer kunskap de har kring villkoren för att driva företag, desto bättre förutsättningar har de att ge företagen bra service. En bra och kontinuerlig dialog med företagen i kommunen är därför av stor vikt.

Mer kunskap

Regeringen bör genomföra en grundlig analys av egenföretagarnas situation, med fokus på att kartlägga i vilken utsträckning egenföretagandet är nödvändighetsbaserat. Statistiken avseende egenföretagare är i dagsläget bristfällig och svår att dra slutsatser från. Därutöver behövs mer kunskap om hur många anställningar som läggs om från tjänster med anställning hos den arbetsgivare där arbetet utförs till att utföras via konsultuppdrag, och varför. Det görs bäst i en grundlig analys av utvecklingen i varje bransch. Det är viktigt att även analysera i vilken mån dessa omläggningar är sakligt motiverade.

Källor

Nutek, *Sårbara industriregioner – sårbarhet i lokala arbetsmarknadsregioner och kommuner till följd av industriell omstrukturering*, Stockholm, 2002.

SCB:s registerbaserade arbetsmarknadsstatistik (RAMS)

Svenskt Näringsliv, *Lokalt företagsklimat*, Stockholm, 2016.

Tillväxtverket och Svenskt Näringsliv, *Genuint sårbara kommuner - företagandet, arbetsmarknaden och beroendet av enskilda större företag*, Stockholm, 2011.

Appendix

Appendix 1: Antalet egenföretagare i förhållande till förvärvsarbete per län, 2015

Län	Antal egenföretagare	Antal förvärvsarbete	Andel egenföretagare
Gotland	4 518	28 126	16,1%
Jämtland	8 598	62 808	13,7%
Halland	17 756	154 693	11,5%
Kalmar	12 411	111 436	11,1%
Kronoberg	9 858	91 464	10,8%
Stockholm	121 004	1 134 853	10,7%
Skåne	62 421	586 654	10,6%
Värmland	13 321	125 952	10,6%
Dalarna	13 871	131 588	10,5%
Västernorrland	11 486	115 063	10,0%
Gävleborg	12 758	128 757	9,9%
Uppsala	16 977	174 131	9,7%
Södermanland	12 101	127 748	9,5%
Västra Götaland	75 886	802 074	9,5%
Blekinge	6 451	69 865	9,2%
Norrbottn	11 345	123 467	9,2%
Jönköping	15 467	170 855	9,1%
Östergötland	18 526	206 887	9,0%
Västerbotten	11 432	129 970	8,8%
Västmanland	10 361	121 356	8,5%
Örebro	11 564	135 455	8,5%

Källa: SCB

Appendix 2: Andel egenföretagare inom respektive bransch, i riket samt i topp 3- respektive botten 3-län avseende egenföretagartäthet, 2015

Bransch	Topp 3-län			Botten 3-län			Riket
	Got-land	Jämt-land	Hall-and	Öre-bro	Väst-man-land	Väs-ter-bot-ten	
Byggindustri	27%	25%	21%	17%	18%	13%	19%
Civila myndigheter och försvaret	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Fastighetsverksamhet	25%	12%	17%	10%	9%	10%	12%
Finans- och försäkringsverksamhet	1%	2%	5%	3%	4%	2%	2%
Företag inom energi och miljö	9%	1%	1%	1%	1%	0%	1%
Företagstjänster	27%	17%	19%	13%	13%	13%	16%
Handel	14%	14%	10%	10%	9%	9%	10%
Hotell och restauranger	12%	14%	11%	12%	12%	10%	12%
Information och kommunikation	25%	11%	18%	11%	15%	11%	13%
Jordbruk, skogsbruk och fiske	71%	68%	69%	68%	68%	72%	69%
Okänt	47%	52%	49%	47%	47%	47%	44%
Personliga och kulturella tjänster	19%	24%	25%	22%	22%	17%	23%
Tillverknings- och utvinningsindustri	17%	12%	6%	4%	3%	4%	5%
Transport och magasinering	8%	12%	9%	7%	9%	8%	8%
Utbildningsväsendet	2%	1%	2%	1%	2%	1%	2%
Vård och omsorg: sociala tjänster	2%	2%	2%	2%	2%	1%	2%

Källa: SCB

Appendix 3: Egenföretagarnas branschvisa fördelning, i riket samt i topp 3- respektive botten 3-län avseende egenföretagartäthet, 2015

Bransch	Topp 3-län			Botten 3-län			Riket
	Got-land	Jämt-land	Hall-and	Öre-bro	Väst-man-land	Väs-ter-bot-ten	
Byggindustri	15%	13%	15%	14%	15%	11%	13%
Civila myndigheter och försvaret	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Fastighetsverksamhet	2%	1%	3%	2%	2%	2%	2%
Finans- och försäkringsverksamhet	0%	0%	1%	0%	0%	0%	0%
Företag inom energi och miljö	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Företagstjänster	12%	12%	16%	14%	17%	12%	19%
Handel	9%	10%	13%	13%	12%	10%	12%
Hotell och restauranger	4%	4%	3%	4%	4%	3%	4%
Information och kommunikation	2%	2%	3%	3%	4%	3%	5%
Jordbruk, skogsbruk och fiske	27%	29%	16%	17%	13%	31%	14%
Okänt	8%	6%	6%	6%	5%	6%	5%
Personliga och kulturella tjänster	7%	8%	9%	11%	10%	8%	10%
Tillverknings- och utvinningsindustri	7%	6%	6%	6%	7%	6%	6%
Transport och magasinering	3%	4%	4%	4%	4%	4%	4%
Utbildningsväsendet	1%	1%	2%	2%	2%	1%	2%
Vård och omsorg: sociala tjänster	2%	2%	3%	4%	5%	3%	4%

Källa: SCB

Appendix 4: Andel förvärvsarbetande inom tillverknings- och utvinningsindustrin, per län, 2015

Län	Antal förvärvsarbetande inom tillverknings- och utvinningsindustrin	Antal förvärvsarbetande totalt	Andel förvärvsarbetande inom tillverknings- och utvinningsindustrin
Stockholm	66 612	1 134 853	5,9%
Gotland	1 830	28 126	6,5%
Jämtland	4 700	62 808	7,5%
Uppsala	13 527	174 131	7,8%
Skåne	59 431	586 654	10,1%
Västerbotten	15 447	129 970	11,9%
Västernorrland	13 809	115 063	12,0%
Norrbottn	15 747	123 467	12,8%
Halland	19 875	154 693	12,8%
Värmland	17 837	125 952	14,2%
Västra Götaland	114 730	802 074	14,3%
Örebro	19 575	135 455	14,5%
Östergötland	30 109	206 887	14,6%
Södermanland	19 718	127 748	15,4%
Gävleborg	20 188	128 757	15,7%
Dalarna	20 719	131 588	15,7%
Blekinge	11 977	69 865	17,1%
Kalmar	19 271	111 436	17,3%
Kronoberg	15 985	91 464	17,5%
Västmanland	21 654	121 356	17,8%
Jönköping	37 806	170 855	22,1%
Riket	560 547	4 733 202	11,8%

Källa: SCB

Appendix 5: Näringslivsstruktur enligt förvärvsarbetandes fördelning, i riket samt i topp- och bottenkommuner, 2015

Bransch	Topp 10-kommuner	Botten 10-kommuner	Riket
Vård och omsorg: sociala tjänster	17%	19%	17%
Handel	12%	11%	12%
Tillverknings- och utvinningsindustri	11%	13%	12%
Byggindustri	9%	6%	7%
Utbildningsväsendet	9%	12%	11%
Företagstjänster	8%	10%	12%
Jordbruk, skogsbruk och fiske	8%	1%	2%
Hotell och restauranger	6%	3%	3%
Transport och magasinering	4%	5%	5%
Personliga och kulturella tjänster m.m.	4%	4%	4%
Civila myndigheter och försvaret	4%	6%	6%
Okänt	2%	1%	1%
Fastighetsverksamhet	2%	2%	2%
Information och kommunikation	1%	3%	4%
Företag inom energi och miljö	1%	1%	1%
Finans- och försäkringsverksamhet	1%	1%	2%

Källa: SCB

Appendix 6: Andel egenföretagare inom respektive bransch, i riket samt i topp- och bottenkommuner, 2015

Bransch	Topp 10-kommuner	Botten 10-kommuner	Riket
Jordbruk, skogsbruk och fiske	73%	70%	69%
Okänt	61%	35%	44%
Byggindustri	32%	14%	19%
Företagstjänster	31%	12%	16%
Personliga och kulturella tjänster m.m.	31%	20%	23%
Information och kommunikation	28%	10%	13%
Fastighetsverksamhet	28%	9%	12%
Handel	16%	8%	10%
Hotell och restauranger	15%	11%	12%
Transport och magasinering	14%	5%	8%
Tillverknings- och utvinningsindustri	11%	3%	5%
Finans- och försäkringsverksamhet	5%	2%	2%
Vård och omsorg: sociala tjänster	3%	1%	2%
Utbildningsväsendet	3%	1%	2%
Företag inom energi och miljö	2%	1%	1%
Civila myndigheter och försvaret	0%	0%	0%
Genomsnittlig andel egenföretagare	20%	7%	10%

Källa: SCB

Appendix 7: Egenföretagarnas fördelning mellan branscher, i riket samt i topp- och bottenkommuner, 2015

Bransch	Topp 10-kommuner	Botten 10-kommuner	Riket
Jordbruk, skogsbruk och fiske	28%	14%	14%
Byggindustri	15%	13%	13%
Företagstjänster	12%	17%	19%
Handel	10%	13%	12%
Okänt	7%	5%	5%
Personliga och kulturella tjänster m.m.	7%	11%	10%
Tillverknings- och utvinningsindustri	6%	6%	6%
Hotell och restauranger	4%	5%	4%
Transport och magasinering	3%	4%	4%
Fastighetsverksamhet	3%	2%	2%
Vård och omsorg: sociala tjänster	2%	4%	4%
Information och kommunikation	2%	5%	5%
Utbildningsväsendet	1%	2%	2%
Finans- och försäkringsverksamhet	0%	0%	0%
Företag inom energi och miljö	0%	0%	0%
Civila myndigheter och försvaret	0%	0%	0%

Källa: SCB

Appendix 8: Olika branschers bidrag till egenföretagandet, i riket samt i topp- och bottenkommuner, 2015

Bransch	Topp 10-kommuner	Botten 10-kommuner	Riket
Jordbruk, skogsbruk och fiske	6%	1%	1%
Byggindustri	3%	1%	1%
Företagstjänster	2%	1%	2%
Handel	2%	1%	1%
Okänt	1%	0%	0%
Personliga och kulturella tjänster m.m.	1%	1%	1%
Tillverknings- och utvinningsindustri	1%	0%	1%
Hotell och restauranger	1%	0%	0%
Transport och magasinering	1%	0%	0%
Fastighetsverksamhet	1%	0%	0%
Vård och omsorg: sociala tjänster	0%	0%	0%
Information och kommunikation	0%	0%	1%
Utbildningsväsendet	0%	0%	0%
Finans- och försäkringsverksamhet	0%	0%	0%
Företag inom energi och miljö	0%	0%	0%
Civila myndigheter och försvaret	0%	0%	0%
Summa (=genomsnittlig andel egenföretagande)	20%	7%	10%

Källa: SCB

I EGENFÖRETAGANDE I SVERIGE – EN REGIONAL ANALYS undersöker Unionen hur egenföretagandet ser ut i svenska kommuner och län. Vilka kommuner och län har störst andel egenföretagare, och vilka har minst? Varför har ett visst län en större andel egenföretag än ett annat? Är en hög andel egenföretagare ens positivt?

Undersökningen visar att skillnaden är stor mellan olika kommuner. Där det finns ett stort inslag av egenföretagare saknas ofta stora arbetsgivare i form av industriföretag, universitet eller statliga myndigheter. I dessa kommuner är byggindustrin och skogs-, jordbruk och fiske mer framträdande branscher jämfört med kommuner med liten andel egenföretagare. De län som har störst andel egenföretagare är Gotland, Jämtland och Halland. På kommunnivå ligger Borgholm, Berg och Båstad i topp.

En hög andel egenföretagare är i sig inte nödvändigtvis något bra för en kommun. Unionen uppmuntrar inte heller förbehållslöst till mer egenföretagande, utan vill och verkar för att de som vill driva eget företag ska ha samma trygghet som de på arbetsmarknaden som har en anställning.

Du som är tjänsteman på en arbetsplats i den privata sektorn kan vara medlem i Unionen. En stor del av Unionens medlemmar har högskoleutbildning och många är chefer. Utöver våra yrkesverksamma medlemmar välkomnar Unionen även egenföretagare och studenter. Unionen är Sveriges största fackförbund med över 640 000 medlemmar. Vår vision är att skapa trygghet, framgång och glädje i arbetslivet.

UNIONEN

www.unionen.se